

Protokoll fra møte i Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Tirsdag 15. september kl 13:00 – 14:30.

Møterom 546

Til stede:

Prodekan Knut Martin Tande (leder)

Erik Monsen (a)

Thomas Eeg (a) - vara

Erlend Baldersheim (b)

Nina Østensen (c)

Malene Haugen (d)

Ole Christian Muggerud (d)

Forfall: Hilde Hauge (a)

Sekretær: johanne.spjelkavik@jurfa.uib.no

Neste møte: Tirsdag 6. oktober kl 13:00 – møterom 546.

Sak 1-09/10	Orienteringssaker
1	Protokoll fra SU 12. juni. Møtet avholdt pr sirkulasjon. OBS – ekstern link – må lastes ned separat.
2	Fullmaktsvedtak (vedtakene forelegges på forespørsel) - JUS113 Kontraktsrett I: Lovlig hjelpemiddel til eksamen - JUS114 Juridisk metode. Tilleggs litteratur oppdatert (ny utgave) - JUS122 Erstatningsrett: Endring i emnebeskrivelse - JUS131 Kontraktsrett II: Tilleggs litteratur oppdatert (ny utgave) - JUS259-2-A Internasjonal privatrett: To tillegg i hovedlitteratur - JUS262-2-A Trygderett: Ny litteraturliste - JUS275-2-A Terrorism in International and European Criminal Law: Endret emnebeskrivelse; oblig i stedet for hjemmeeksamen. - Lesesalreglementet oppdatert (Styresak – dekani fullmakt)
Sak 2-09/10	Saker til drøftelse/høring/uttalelse
1	Årsplan. Notat fra administrasjonen.
SU uttaler	Studieutvalget tar årsplanen til etterretning. Det ble orientert om betydningen av utvalgets rolle for de prioriteringer som skal gjøres så vel i det forestående strategiarbeidet som i den mer konkrete årsplanleggingen.
	Vedtakssaker
Sak 3-09/10	JUS273-2-A Legal Philosophy, JUS273-2-B Rettsteori, JUS273-2-C Law and Justice: Presisering av eksamensordning. Ny emneansvarlig. Notat fra administrasjonen.
Vedtak	1. JUS273-emnene får slik formulering av eksamensform: a. Eksamen tilbys hvert semester. Obligatorisk oppgave må være godkjent. Ny obligatorisk oppgave tilbys også i høstsemestrene. b. Exam each semester. Approved mandatory paper is required. New chance for paper approval each semester. 2. Professor Jan Fritdhjof Bernt overtar som emneansvarlig for JUS273-2-A og JUS273-2-C fra og med V10.
Sak 4-09/10	Endring i studieplan for masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen § 3-2 nr 5: Reglene for obligatorisk kursoppgave for JUS241 Strafferett og JUS242 Rettergang samordnes med andre kursoppgaver på 1. – 4. studieår. Notat fra administrasjonen.
Vedtak	Studieplanens § 3-2 nr. 5 endres slik at regelen om forlenget skrivevettid gjelder likt for alle emner på 1. – 4. studieår. Ordlyden blir da som følger: ”5. Dokumentasjon av sykdom under skriveperioden for obligatorisk oppgave, gir forlengelse av skriveperioden med inntil tre dager for kurs på første, andre, tredje og fjerde studieår.

Studenten må underrette fakultetet om kravet om forlenget skriveperiode senest ved ordinær innleveringsfrist.”

- Sak 5-09/10** [Eksamensplan](#) V10.
Vedtak Eksamensplanen for V10 godkjennes med innkomne endringsforslag. (Vedtatt plan vedlagt her.)
- Sak 6-09/10** Forslag om nytt spesialemne med to moduler: JUS283-2-A Arbitration: Theory and Principles og JUS283-2-B Arbitration: Practice and Advocacy.
Vedtak Emneansvarlig Professor Larry Bakken. [Notat](#) fra administrasjonen.
Studieutvalget tilrår overfor fakultetsstyret at vi oppretter spesialemne med to moduler á 10 sp som foreslått, med professor Larry Bakken som emneansvarlig.
- Sak 7-09/10** JUS260-2-C Kjennetegnsrett og JUS260-2-D Markedsføringsrett – endring i emnebeskrivelse. [Notat](#) fra emneansvarlig/administrasjonen.
Vedtak 1. Emnebeskrivelse for JUS260-2-C Kjennetegnsrett og JUS260-2-D Markedsføringsrett endres som foreslått under forutsetning av at sidetallet i hovedlitteraturen ikke overstiger 400 sider + 5 %.
2. Emneansvarlig anbefales å klargjøre hvilken litteratur som dekker læringskravene i JUS260-2-D.

Knut Martin Tande
Leder

Johanne Spjelkavik
Sekretær

Til studieutvalget
Fra Studieseksjonen

Årsplanen 2009 Utdanning: Statusrapport pr. 1. september 2009

ÅRSPLAN FOR 2009

III. FAKULTETETS ÅRSPLAN 2009

Av fakultetets strategiplan for 2006-2010 framgår det innledningsvis at "Strategiplanen bygger på Strategiplanen for Universitetet i Bergen for 2005 – 2010. Planen dreg opp dei overordna måla og strategiane for fakultetet og skal utfyllast og konkretiserast ved årlege planar, fastsett av fakultetsstyret.". Årsplanen som følger nedenfor ble fastsatt av fakultetsstyret i møte 27.01.09, og er en kombinasjon av prioriterte nye oppgaver og tiltak og oppgaver som var prioriterte i 2008, og som må videreføres i 2009. Planen gir ikke en uttømmende oversikt over all aktivitet som skal skje, men inneholder i hovedsak mer strategisk viktige områder som skal prioriteres.

Utdanning

Fra årsplanen 2009: Spesialemner

Implementering av de nye spesialemnene på masterdelen av studiet fullføres våren 2009. Dette sammenfaller med budsjettmessige krav til innstramming; det innebærer at planlagt utvidelse av undervisningsrammene og ønsket "eksperimentering" med undervisningsformer og eksamensformer blir underlagt en nøyere økonomisk vurdering, og iverksettes ikke i full utstrekning. Arbeidet med læringsutbyttebeskrivelser for de nye emnene ventes sluttført i 2009. Kostnadsberegning av spesialemner fortsetter i 2009.

Statusrapport pr. 1. september 2009:

Alle spesialemnene er nå gjennomført i ny versjon (unntaket er JUS350 EU and EEA International Public and Utilities Contract Law som går for siste gang i høst – i oppringelig utgave, samt de emnene som er basert på praksis). Vi har avdekket noen barnesykdommer som emneansvarlig og administrasjonen har samarbeidet om permanente løsninger på. Antallet avlagte eksamener økte med vel 78 % ^{1, 2} fra 07/08 til 08/09. Antallet produserte studiepoeng økte med 7,4 % ^{3, 4} i samme periode. Arbeidet med læringsutbyttebeskrivelsene er ikke sluttført.

Fra årsplanen 2009: 5. studieår

Gjennom flere semestre har det nå vist seg at søkingen til spesialemnene og til masteroppgaveskriving fordeles seg nokså skjevt mellom semestrene: Studentene vil ta spesialemner om høsten og skrive masteroppgave om våren. Dette skaper betydelige problemer mht ressursbruk og ressursdisponering. Hvis trenden fortsetter og forsterkes kan det være grunn til å vurdere om hele femte studieår kan sees mer helhetlig – at prosessen med spesialemner og masteroppgaveskriving løper parallelt over et helt år. En slik mulighet vil bli utredet nærmere i 2009.

Statusrapport pr. 1. september 2009:

Arbeidet med utredning av "helhetlig femte studieår" er i gang. I studentevalueringen i studieåret 08/09 spurte vi også om studentene ønsker en slik organisering av spesialiseringsåret sitt – tilbakemeldingen var entydig og overveldende i favør av "ja".

Fra årsplanen 2009: 3. studieår

¹ Fra 540 til 963.

² Kilde: FS581.001

³ Fra 9265 til 9955

⁴ Kilde: FS581.002

På 3. studieår er det fortsatt behov for en vesentlig styrking av oppfølgingen av studentene. Fakultetet har utarbeidet et forslag. På grunn av fakultetets økonomi må planen sannsynligvis også i år måtte legges på is. Det betyr at eventuelle tiltak neppe kan iverksettes før tidligst studieåret 2010-2011, noe som er svært beklagelig.

Statusrapport pr. 1. september 2009:

Fakultetets økonomiske situasjon har bidratt til at det ikke har vært mulig å iverksette tiltak for å styrke 3. studieår i 2009.

Fra årsplanen 2009: Evaluering

Fakultetet vil arbeide med å revidere sin evaluerings- og rapporteringspraksis i henhold til revidert kvalitetshåndbok ved UiB som vedtas av Universitetsstyret i 2009. Det vil bli arbeidet videre med evalueringer på masterdelen av studiet. Muligheten for gjennomføring av evaluering av veiledningen til masteroppgavene vil bli undersøkt.

Statusrapport pr. 1. september 2009:

Alle spesialemnene gjennomgikk studentevaluering studieåret 08/09. Svarene er registrert og frekvensrapporter er oversendt emneansvarlig lærer. (I noen emner var responsen så lav at frekvensrapport ikke er utarbeidet.) Der studentene har levert kommentarer i fritekst, er disse skrevet ut og oversendt emneansvarlig lærer. Det forutsettes at studentevalueringen legges til grunn i lærerens årlige kursrapportering.

Vår 2009 startet arbeidet med å få opprettet referansegrupper også på 4. studieår. Dette arbeidet fortsetter høsten 2009.

Fra årsplanen 2009: LLM-grad

Studieprogram og studieplaner for LLM-grad på 90 studiepoeng fordelt over tre semestre vil bli utredet i 2009 med tanke på mulig studiestart høstsemesteret 2010. Det vil bli utarbeidet reglement for graden og studieplan for minst ett studieprogram.

Statusrapport pr. 1. september 2009:

1. september sluttet fakultetsstyret seg enstemmig til forslag om å gå videre med utredning av LLM-grad. Det ble eksplisitt lagt til grunn at fullfinansiering må være et vilkår for å realisere planene. Administrasjonen arbeider videre med planene i henhold til tidsskjema som ble forelagt styret.

Fra årsplanen 2009: Joint Degree

Fakultetet vil utrede muligheten for å opprette en Joint Degree i samarbeid med Vilnius, Linz eller andre samarbeidspartnere, med målsetting om mulig studiestart høstsemesteret 2010.

Statusrapport pr. 1. september 2009:

Her foreligger ingen konkrete planer om joint degree. Styret har sluttet seg til at fakultetet undersøker mulighetene for å delta i slikt samarbeid. Her er også spørsmål om ressurstilgang – jd er erfaringsmessig ressurskrevende.

Muligheter holdes under observasjon og vil evt. bli vurdert fortløpende av fakultetsledelsen; mer konkrete utsikter vil bli forelagt styret.

Fra årsplanen 2009: Innslag av internasjonalisering og fremmedspråk i obligatoriske emner

Arbeidet med å utrede muligheten for økt implementering av internasjonalisering og fremmedspråk i obligatoriske emner vil fortsette i 2009.

Statusrapport pr. 1. september 2009:

I kontraktsrettsfagene (JUS113 og JUS131) har vi fått inn en engelsk bok som tilleggslitteratur; den er også lovlig hjelpemiddel til eksamen.

Fra årsplanen 2009: Utvikling av studentenes skrive- og kommenteringferdigheter

Kildebruk og etikk i utdanningen vil være et særlig satsingsområde i 2009. Opplæring i riktig bruk av kilder, sitater m.m. og i hva som er akseptable akademisk bruk av kilder må styrkes. Universitetsbibliotekets potensielle rolle i et slikt arbeid skal utredes. Det vurderes undersøkt muligheten for å lage en egen kurspakke for internasjonale studenter, a la "Innføring i norsk juridisk metode".

Statusrapport pr. 1. september 2009:

Arbeidet med holdninger og praksis blant studentene har vært rettet mot arbeidsgruppeledere i form av en introduksjonsforelesning av prodekan. Videre har det vært aktiv innsats på individnivå der mangelfulle ferdigheter/dårlig praksis er avdekket.

Det foreligger konkrete planer om mer offensiv informasjon og undervisning på dette feltet.

Fra årsplanen 2009: Database undervisningsressurser

I 2008 ble det nedsatt en administrativ arbeidsgruppe som arbeider med å kartlegge behov og utarbeide løsninger, herunder arbeide med å lage en database/oversikt over fakultetets samlede undervisningsressurser som, på sikt, kan vurderes brukt som både ressursdisponerings-, planleggings-, registrerings- og rapporteringsverktøy.

Databasen er så å si ferdig. Arbeidet vil fullføres i 2009. Det må foretas opplæring med målsetting om at databasen tas i bruk i løpet av 2009.

Statusrapport pr. 1. september 2009:

Det har blitt lagt ned betydelige menneskelige ressurser i dette arbeid i 2009. Vi har lært svært mye om hva som er praktisk mulig, hvilken informasjon som kan uthentes, og ikke minst hvilke begrensninger ulike elektroniske hjelpemidler setter. En optimal løsning er ikke funnet og arbeidet fortsetter i høst. Det juridiske fakultet har i høst tatt initiativ til et seminar med de andre profesjonsfakultetene (Psyk, Med-Odont) der alle tre fakultetene presenterer sine løsninger. Seminaret avholdes i slutten av september.

Fra årsplanen 2009: Kurs i universitetspedagogikk

Nytilsatte i faste vitenskapelige stillinger, men uten pedagogisk basiskompetanse, er pålagt å følge kurs i universitetspedagogikk tilsvarende 20 studiepoeng. Da Universitetspedagogisk seminar ved UiB ikke har kapasitet til å kurse alle aktuelle nytilsatte avventer fakultetet sentrale tiltak på dette området.

Statusrapport pr. 1. september 2009:

Fakultetet har oversikt over hvem som mangler slike kurs. De aktuelle vitenskapelig tilsatte melder seg på selv på aktuelle moduler.

Fra årsplanen 2009: Elektronisk innlevering av arbeidsoppgaver, obligatorisk oppgave og hjemmeeksamen

Arbeidet videreføres med tanke på full implementering på 1. – 5. studieår i løpet av 2009.

Statusrapport pr. 1. september 2009:

Alle arbeidsoppgaver, obligatoriske oppgaver og hjemmeeksamener på 1. – 5. studieår leveres nå elektronisk, enten i Kark eller i Mi Side. I løpet av vårsemesteret 2009 har flere og flere spesialemner tatt i bruk Kark for oppgaveinnlevering og kommentering.

Fra årsplanen 2009: Mottak av nye studenter

Mulige bedringer av mottaksuken for nye studenter i høstsemesteret og en større deltakelse fra fakultetet i fadderdagene vil bli utredet nærmere. Spesielt må det arbeides med en inkludering av den vitenskapelige staben. Muligheten for Juridisk byvandring vil bli vurdert. Det må her spesielt fokuseres på logistikk og gjennomførbarhet. Fakultetets økonomi vil også her være avgjørende for realisering.

Statusrapport pr. 1. september 2009:

Fakultetets økonomi har bidratt til at det ikke har vært mulig å gjennomføre større endringer for studentmottaket høsten 2009. Det ble likevel noen endringer i forhold til 2008 som følge av

evalueringsarbeidet som ble gjort i 2008. Studentmottaket høsten 2009 blir også evaluert og når denne evalueringsrapporten foreligger vil den danne grunnlag for videre forbedringer i 2010.

Fra årsplanen 2009: Internasjonalisering hjemme

Det er en målsetting å få til en tettere integrering av innreisende utvekslingsstudenter. Dette arbeidet bør gjelde hele semesteret. Fakultetet vil forsøke å bidra til et tettere samarbeid med studentorganisasjonene i dette arbeidet. Dette for å kunne legge til rette for kontakt mellom internasjonale og norske studenter på samme studienivå.

Den 22. januar 2009 arrangeres Internasjonal dag for første gang. Det er en målsetting at dette skal bli et årlig arrangement som kan engasjere både våre norske og internasjonale studenter.

Statusrapport pr. 1. september 2009:

Internasjonal dag 22. januar 2009 var en ubetinget suksess. Også høsten 2009 er internasjonale studenter forespurt om å bistå fakultetet i informasjonsarbeidet rettet mot norske studenter som ønsker å dra på utveksling. Det avholdes jevnlig kontaktmøter med internasjonale studenter. ELSA tar et stort ansvar for de internasjonale studentene og oppfølging av dem gjennom semesteret. Høst 2009 har også Juristforeningen for første gang utgitt informasjon på engelsk om sin virksomhet og sine undergrupper.

Fra årsplanen 2009: Veiledningsprosjektet "Økt studietrivsel gjennom faglig tilbakemelding"

Fakultetet søkte Program for evaluering- og kvalitetsutvikling om midler for 2009 til veiledningsprosjektet "Økt studietrivsel gjennom faglig tilbakemelding". Fakultetet fikk innvilget ca halvparten av det omsøkte beløpet. Prosjektet vil bli forsøkt gjennomført i henhold til tilnærmet opprinnelig omfang og tidsplan.

Statusrapport pr. 4. september 2009:

- 1) Rapporten er under skriving. En del analyser gjenstår. Antatt ferdig 10. september
- 2) Gruppelederne på 2. studieår samles 2 timer i uke 39 for gjennomgang av opplegget for deres samtale med det enkelte gruppemedlem. Det lages mal for samtalen.
- 3) Samtalene gjennomføres i uke 42 og 43
- 4) Innen fristen 15. oktober 2009 vil fakultetet mest sannsynlig søke om midler til å videreføre prosjektet i 2010.

[Tilbake til sakslisten](#)

JUS273-2-A Legal Philosophy, JUS273-2-B Rettsteori, JUS273-2-C Law and Justice: Presisering av eksamensordning. Ny emneansvarlig.

Eksamensordning:

Fakultetsstyret vedtok den 25. juni 2008 om eksamensordninger i spesialemner:

S. sak 57/08 Eksamensformer i spesialemner, jfr. sak 36/08, styremøte 17.06.08

- Vedtak:
1. *Spesialemnene skal som hovedregel ha 4 timers skoleeksamen. Der faglige hensyn tilsier det, kan det fastsettes andre ordninger.*
 2. *I spesialemner der det bare er skoleeksamen, holdes eksamen hvert semester.*
 3. *Der eksamensordningen er integrert i undervisningen, tilbys **enten***
 - a. *ordinær skoleeksamen neste semester **eller***
 - b. *forlenget frist/kontinuasjoneksamen i undervisningssemestrene – avhengig av eksamensform.*
 4. *Emner som har obligatoriske arbeidskrav må **enten***
 - a. *i semester uten undervisning*
 - i. *tilby eksamen uten slike krav, **eller***
 - ii. *gjennomføre obligatoriske arbeidskrav i tillegg til eksamen*

eller

 - b. *tilby forlenget frist/kontinuasjoneksamen i undervisningssemestrene, der obligatoriske arbeidskrav ikke lar seg gjennomføre utenom undervisningssemestrene*
 5. *I spesialemner der det tilbys kontinuasjonseksamen, jfr. pkt. 3 og 4, kan denne tilbys i form av hjemmeeksamen + muntlig.*

JUS273-ernene ønsker en modell som beskrevet i punkt 4 bokstav a alternativ ii. Det vil si at der tilbys obligatorisk kursoppgave også i semestre uten undervisning.

Emneansvarlig:

Professor Jan Fridthjof Bernt vil ta over emneansvaret for JUS273-2-A og JUS273-2-C fra V2010. Synne Sæther Mæhle beholder emneansvaret for JUS273-2-B.

Vedtaksforslag:

3. JUS273-ernene får slik formulering av eksamensform:
 - a. Eksamen tilbys hvert semester. Obligatorisk oppgave må være godkjent. Ny obligatorisk oppgave tilbys også i høstsemestrene.
 - b. Exam each semester. Approved mandatory paper is required. New chance for paper approval each semester.
4. Professor Jan Fridthjof Bernt overtar som emneansvarlig for JUS273-2-A og JUS273-2-B fra og med V10.

[Tilbake til sakslisten](#)

Endring i § 3-2 nr 5 i Studieplan for masterstudiet i rettsvitenskap ved Universitetet i Bergen

Til: Studieutvalget

Fra: Studieseksjonen (CHO 030909)

Forslag om endring av studieplanens § 3-2 nr. 5

Studieplanens § 3-2 nr. 5 lyder som følger:

*”5. Dokumentasjon av sykdom under skriveperioden for obligatorisk oppgave, gir forlengelse av skriveperioden med inntil tre dager for kurs på første andre og tredje studieår og i JUS243 Alminnelig formuerett. Studenten må underrette fakultetet om kravet om forlenget skriveperiode senest ved ordinær innleveringsfrist. **For oppgaver i JUS241 Strafferett og JUS242 Rettergang gis ikke forlenget tid.**”*

<http://www.uib.no/jur/utdanning/reglement-og-prosedyrer/reglement-i-utdanningssaker-ved-det-juridiske-fakultet/studieplan-for-mastergradsstudiet-i-rettsvitenskap-ved-universitetet-i-bergen>

Siste setning gir en særskilt regel for JUS241 og JUS242 som ikke omfattes av hovedregelen. Bakgrunnen for dette er at på det tidspunktet regelen ble vedtatt, så var kravet på disse to emnene at studentene samlet måtte skrive og bestå minimum to av fire obligatoriske kursoppgaver for å kunne gå opp til eksamen. Samt at studentene hadde ti dager til rådighet til å skrive hver av oppgavene.

Fakultetsstyret fattet i januar 2009 vedtak, som ledd i innsparings- og budsjettsak, om at antall obligatoriske kursoppgaver på de to emnene ble redusert til totalt to obligatoriske kursoppgaver. Dette betyr at studentene nå må bestå alle obligatoriske kursoppgaver i kurset for å få gå opp til eksamen.

Skrivetiden er fortsatt ca 10 dager, men de grunnleggende forutsetningene for de aktuelle kursene har endret seg så mye, at det anses som rimelig at reglene endres slik at studenter på JUS241 og JUS242 får de samme rettighetene i forhold til sykdom, som studenter på andre emner der alle obligatoriske kursoppgaver må bestås.

Vedtaksforslag:

Studieplanens § 3-2 nr. 5 endres slik at regelen om forlenget skriveperiode gjelder likt for alle emner på 1.

– 4. studieår. Ordlyden blir da som følger:

*”5. Dokumentasjon av sykdom under skriveperioden for obligatorisk oppgave, gir forlengelse av skriveperioden med inntil tre dager for kurs på første, andre, tredje **og fjerde** studieår. Studenten må underrette fakultetet om kravet om forlenget skriveperiode senest ved ordinær innleveringsfrist.”*

[Tilbake til sakslisten](#)

Forslag eksamensplan V10

EKSAMENSPLAN – VÅREN 2010

UKE	Mandag	Tirsdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
2 (11.1-15.1)				Ingen forelesninger eller storgr	Ingen forelesninger eller storgr
3 (18.1-22.1)					EKSAMEN JUS111
4 (25.1-29.1)	START JUS114				
5 (01.2.-05.2)					Faglig pedagogisk dag
6 (08.2-12.2)				David Doublet-seminar	David Doublet-seminar
7 (15.2-19.2)					
8 (22.2-26.2)					EKSAMEN JUS114
9 (01.3-05.3)	EKSAMEN JUS241 START JUS113		EKSAMEN JUS242	Fagkritisk dag	EKSAMEN JUS135
10 (08.3-12.3)	START JUS133				
11 (15.3-19.3)	START JUS243				EKSAMEN JUS121
12 (22.3-26.3)	START JUS123				
13 (29.3-02.4)				Skjærtorsdag	Langfredag
14 (05.4-09.4)	2. påskedag				
15 (12.4-16.4)					
16 (19.4-23.4)					EKSAMEN JUS113
17 (26.4-30.4)	START JUS112				EKSAMEN JUS133
18 (03.5-07.5)	START JUS134				
19 (10.5-14.5)	JUSETIKK	JUSETIKK		Kristi Himmel fartsdag	
20 (17.5-21.5)	17. MAI				

21 (24.5-28.5)	2.pinsedag	EKSAMEN	SPESIAL	EMNER	
22 (31.5-04.6)	EKSAMEN	SPESIAL Innlevering JUS399	EMNER		
23 (07.6-11.6)	EKSAMEN	SPESIAL	EMNER		
24 (14.6-18.6)		EKSAMEN JUS123	EKSAMEN JUS243	EKSAMEN JUS134	EKSAMEN JUS112

Kontinuasjonseksamen:

UKE 32	Mandag 09.08	Tirsdag 10.08	Onsdag 11.08	Torsdag 12.08	Fredag 13.08
09.8 – 13.08	EXFAC JUS121 JUS131 JUS241	JUS111 JUS122 JUS132 JUS242	JUS112 JUS123 JUS133 JUS243	JUS113 JUS124 JUS134	JUS114 JUS135

[Tilbake til sakslisten](#)

Forslag om å opprette nytt spesialemne med to moduler: JUS283-2-A Arbitration: Theory and Principles og JUS283-2-B Arbitration: Practice and Advocacy

Emnemaler vedlagt.

Professor Larry Bakken har sagt seg interessert i å presentere disse to emnene ved vårt fakultet. Emnene passer inn i vår satsing på to områder, så vel forbedret tilbud om engelsk undervisning som økt satsing på alternativ konfliktløsning.

Vi har pr i dag et emne med to moduler konfliktmekling på norsk og vi har én modul Alternative Dispute Resolution på engelsk. Det nye tilbudet vil ikke representere overlapping med noe av det eksisterende, men i stedet vil det supplere tilbudet.

Kostnader:

Undervisningen vil være 10 dobbeltimer pr modul, det vil si til sammen 40 timer á 1328 kr = 53120 kroner. I tillegg kommer sensur – kostnadene vil variere med antall studenter. Vi må også holde professor Bakken med reise og opphold i Bergen. Han ønsker selv å gjøre all undervisningen her i en éngang, sånn at det ikke blir økte reiseutgifter. Det må antakelig påregnes en viss øking i oppholdsutgiftene – størrelsen avhenger av hvor han bor og hvor lenge oppholdet forlenges som følge av disse nye modulene.

Inntekter:

I forhold til våre egne masterstudenter vil endringer i spesialemneporteføljen i all hovedsak bare virke til at studentene flytter mellom emnene.

I forhold til innreisende utvekslingsstudenter kan vi håpe at økt/forbedret tilbud vil føre til økt netto tilstrømming.

Det samme gjelder studenter som får særskilt studierett til spesialemner: De vil kunne øke i antall ettersom tilbudet om spesialemner utvides/bedres.

Dette innebærer at det er realistisk å tenke seg at bedret engelskspråklig fagtilbud vil gi en netto inntektsøkning, selv om det ikke vil være mulig å antyde hva det kan bli tale om.

Vedtaksforslag:

Studieutvalget henstiller til fakultetsstyret å opprette spesialemnene JUS283-2-A Arbitration: Theory and Principles og JUS283-2-B Arbitration: Practice and Advocacy med professor Larry Bakken som emneansvarlig lærer.

Det vises til at emnene passer inn i satsing både på økt internasjonalisering/økt andel engelsk undervisning og på alternativ konfliktløsning.

Emnene søkes opprettet fra og med V10.

Subject	
Course title	
Code	JUS283-2-A
Course title – bokmål*	Arbitration: Theory and Principles
Course title – nynorsk*	Arbitration: Theory and Principles
Course title – english*	Arbitration: Theory and Principles
Number of credits*	10
Level (BA or MA)	MA
Course leader*	Professor Larry Bakken
Subject lecturer(s)*	Professor Larry Bakken
Contact person in the Administration (can be changed by the Admin. without a new decision)	Bitten.Lunde@jurfa.uib.no
Combines successfully with	JUS283-2-B, JUS280-2-A Dispute resolution
For the subjects in the law programme:	
- Course content**	This course provides an introduction to basic foundations, guiding principles and key elements of arbitration. The course will include a brief history of arbitration, an overview of its significant features and will examine the role of arbitration in the broader context of Dispute Resolution. Special attention will be given to the law of arbitration in Norway, the New York conventions, Geneva conventions, UNCITRAL (UN Commission on International Trade Law) and WIPO (World Intellectual Property Organization). Attention will be given to national arbitration legislation found in the United States, France, England, German, Sweden, Russia, Japan and China. Some attention will also be given International Dispute Settlement Mechanisms such as WTO (World Trade Organization) NAFTA (North American Free Trade Agreement) and ASEAN (Association of South East Asian Nations). Arbitration traditionally has been used in labor and commercial transactions, and international contacts. Now however, arbitration extends to consumer, investment, and security transactions. Rarely are arbitrator awards overturned by local judicial action. However, judicial oversight has been extended to issues of disclosure and arbitrator neutrality. Other areas of judicial review include opt-in provisions and clarity of arbitration awards, and enforcement of arbitration agreements. The course provides students with an understanding of the essential stages of arbitration and it provides students an opportunity to evaluate legal doctrines and concepts that surround the law and practice of arbitration.
- Learning outcome**	
- Literature**	Required: <u>Arbitration in a Nutshell</u>, Thomas E. Carbonneau, Thomson-West 2007 or <u>Law and Practice of International Commercial Arbitration</u>, 4th ed. Alan Redfern, Martin Hunter, Nigel Blackaby and Constantine Partasides, Sweet & Maxwell, 2004 or <u>Arbitration Law and Practice</u> 4th ed. Thomas Carbonneau, Thomson-West, 2007 Recommended Reading: <u>International Commercial Arbitration</u>, Giuditta Cordero Moss, Tano Aschegoug, 1999 Handouts of journal articles and copies of appropriate arbitration laws, rules and practices.
Teaching:	
- teaching semester (autumn/spring)*	Spring
- teaching methods*	Class format – Attendance is expected, lectures, discussions,

	problems and simulations.																																	
	<table><tr><th>Session</th><th>Topic</th><th>Readings</th></tr><tr><td>One</td><td>Introduction – Approaches to Dispute Resolution and comparison of litigation to the Arbitration Process</td><td></td></tr><tr><td>Two</td><td>Forms of Arbitration Basic concepts, Applicable laws (national and international) and Arbitration Agreement</td><td></td></tr><tr><td>Three</td><td>Arbitration Agreements continued Arbitrators Rights and Responsibilities and Process and Jurisdiction of Arbitration Tribunals</td><td></td></tr><tr><td>Four</td><td>Arbitration Proceedings - Focal Points of the Arbitration Process</td><td></td></tr><tr><td>Five</td><td>Arbitration Awards Enforcement, Judicial Control Domestic and Foreign Awards Public Policy, Partiality and Standard of Revenue</td><td></td></tr><tr><td>Six</td><td>International Commercial Arbitration and International Arbitration Options</td><td></td></tr><tr><td>Seven</td><td>International Arbitration Options continued</td><td></td></tr><tr><td>Eight</td><td>International Investment Treaties WTO, NAFTA, ASEAN, European Union UNCITRAL, ICSID</td><td></td></tr><tr><td>Nine</td><td>International Investment Treaties Continued Arbitrator misconduct, Conflict of Interest and Ethics</td><td></td></tr><tr><td>Ten</td><td>Summary Conclusion and Review</td><td></td></tr></table>	Session	Topic	Readings	One	Introduction – Approaches to Dispute Resolution and comparison of litigation to the Arbitration Process		Two	Forms of Arbitration Basic concepts, Applicable laws (national and international) and Arbitration Agreement		Three	Arbitration Agreements continued Arbitrators Rights and Responsibilities and Process and Jurisdiction of Arbitration Tribunals		Four	Arbitration Proceedings - Focal Points of the Arbitration Process		Five	Arbitration Awards Enforcement, Judicial Control Domestic and Foreign Awards Public Policy, Partiality and Standard of Revenue		Six	International Commercial Arbitration and International Arbitration Options		Seven	International Arbitration Options continued		Eight	International Investment Treaties WTO, NAFTA, ASEAN, European Union UNCITRAL, ICSID		Nine	International Investment Treaties Continued Arbitrator misconduct, Conflict of Interest and Ethics		Ten	Summary Conclusion and Review	
Session	Topic	Readings																																
One	Introduction – Approaches to Dispute Resolution and comparison of litigation to the Arbitration Process																																	
Two	Forms of Arbitration Basic concepts, Applicable laws (national and international) and Arbitration Agreement																																	
Three	Arbitration Agreements continued Arbitrators Rights and Responsibilities and Process and Jurisdiction of Arbitration Tribunals																																	
Four	Arbitration Proceedings - Focal Points of the Arbitration Process																																	
Five	Arbitration Awards Enforcement, Judicial Control Domestic and Foreign Awards Public Policy, Partiality and Standard of Revenue																																	
Six	International Commercial Arbitration and International Arbitration Options																																	
Seven	International Arbitration Options continued																																	
Eight	International Investment Treaties WTO, NAFTA, ASEAN, European Union UNCITRAL, ICSID																																	
Nine	International Investment Treaties Continued Arbitrator misconduct, Conflict of Interest and Ethics																																	
Ten	Summary Conclusion and Review																																	
- teaching language*	English																																	
- compulsory elements*	Class attendance 70 % (7 class meetings)																																	
Admission/admittance regulation:																																		
- general admittance requirements*	INTL-JUS, JUSVALG or MAJUR																																	
- course admission*	None in addition to general admission requirements																																	
- capacity of course participant	Unlimited																																	
- private candidate admittance*	No (due to compulsory attendance)																																	
Exam:																																		
- examination semester (Autumn/Spring)*	Spring																																	
- type of examination * o semester with teaching o semester without teaching	A final examination consisting of one or more essay questions. A research paper of seven to ten (7-10) pages on a topic approved by the instructor. A personal journal of eight to twelve (10-12) pages. No exam																																	
- duration of exam*	School exam: 4 hours																																	
- examination language* - the exam question - the answer	English English																																	
- grade system*	Graded scale with 5 levels from A to E for passes and F for fail, see Section 3-1 no. 2, first sentence of <i>Studieplanen for masterstudiet I rettsvitenskap ved UiB</i> .																																	
Remedies permitted in addition to § 3-6	None																																	

Basic admission requirements (including language requirements):	
- compulsory*	Three years of university studies. Good written and spoken English
- recommended*	Three years of law studies.
Academic overlap with other courses*	No overlapping with courses at the Law Faculty in Bergen
Evaluation*	According to routines for course evaluation at the faculty.
Contact information* - Department/Institute/ Faculty	Contact person in the Administration: Bitten.Lunde@jurfa.uib.no Department: The Faculty of Law Visiting address: Magnus Lagabøtes plass 1 Office hours: 09.00 – 14.00. Postal address: Postboks 7800 Post number and city: 5020 BERGEN Phone: + 47 55 58 95 00 Fax: + 47 55 58 95 10 E-mail: info@jurfa.uib.no Web: http://www.jur.uib.no/
Target group(s)	Any law student or lawyer who ***
The need for adjustment with regard to the target groups	None
Financing of the course	Ordinary, internal
Resources	
- course leader	External professor
- teaching resources	External professor
- administrative resources	Ordinary teaching administration
Relevance of the course	

Subject	
Course title	
Code	JUS283-2-B
Course title – bokmål*	Arbitration: Practice and Advocacy
Course title – nynorsk*	Arbitration: Practice and Advocacy
Course title – english*	Arbitration: Practice and Advocacy
Number of credits*	10
Level (BA or MA)	MA
Course leader*	Professor Larry Bakken
Subject lecturer(s)*	Professor Larry Bakken
Contact person in the Administration (can be changed by the Admin. without a new decision)	Bitten.Lunde@jurfa.uib.no
Combines successfully with	JUS280-2-A Dispute resolution, JUS283-2-A Arbitration: Theory and Principles
For the subjects in the law programme:	
- Course content**	Arbitration is a widely used method of private dispute resolution. It is quasi-judicial in nature and lawyers, especially commercial lawyers, should be familiar with its procedures and processes. Lawyers need to know when to use arbitration, the framework of an arbitration hearing, lawyer conduct in arbitration proceedings, the rights and duties of the parties, claimants, respondents, arbitrators, lawyers and judges. Special attention will be given to the authority of the arbitration tribunal and arbitrator awards. Other topics discussed in the class will be freedom of contract, separability, arbitrability, irrational awards, clarification of awards and other conflicts between judicial and private resolution of disputes. Arbitration requires significant preparation. This course will address client and witness preparation, address issues and topics related to advocacy during the pre-arbitration hearing which includes opening statement, rules of evidence, examination and cross-examination of witnesses, preparation and use of depositions and transcripts. Post hearing advocacy will also be included in the course. Finally, this course will examine hybrid processes and international dispute settlement mechanisms and how arbitration procedures are utilized to resolve commercial conflicts. This course will conclude with a series of exercises which will provide students with a first hand understanding of arbitration practice and advocacy.
- Learning outcome**	
- Literature**	Required: <u>Arbitration in a Nutshell</u>, Thomas E. Carbonneau, Thomson-West 2007 <u>Arbitration Interactive</u>, Klaus Peter Burger, Peter Lang, 2002 Recommended: <u>International Commercial Arbitration</u>, Giuditta Cordero Moss, Tano Aschegoug, 1999 <u>Arbitration Advocacy</u> 2nd ed. John Cooley, Steven Leebet, NITA, 2003
Teaching:	
- teaching semester (autumn/spring)*	Spring
- teaching methods*	The class will include lectures, discussions Special emphasis will be placed on arbitration simulations. Session Topic Readings

	One	Introduction: What is arbitration? Overview of the process and related arbitration law
	Two	Arbitration agreements and the Arbitration Tribunal
	Three	Legal principles and current issues, Arbitration awards and Judicial Review
	Four	Arbitration Process Pre-arbitration consideration and simulations
	Five	Pre-hearing Advocacy and simulations
	Six	The Arbitration Hearing and simulations
	Seven	Advocacy during arbitration hearing and simulations
	Eight	Post Hearing Advocacy and simulations
	Nine	International Treaties & Dispute Settlement Mechanisms WTO, EU, NAFTA, & ASEAN The use of consultation, good offices, conciliation and arbitration. Related simulations.
	Ten	Review of arbitration, Institutions, ICC, London, Stockholm, Norway, & China
- teaching language*		English
- compulsory elements*		Class attendance 70 % (7 class meetings)
Admission/admittance regulation:		
- general admittance requirements*		INTL-JUS, JUSVALG or MAJUR
- course admission*		None in addition to general admission requirements
- capacity of course participant		Unlimited
- private candidate admittance*		No (due to compulsory attendance)
Exam:		
- examination semester (Autumn/Spring)*		Spring
- type of examination * o semester with teaching		The finals grade will be determined by: • A final examination consisting of one or more essay questions. • A five to seven (5-7) page evaluation of a commercial conflict utilizing arbitration as a dispute resolution method. A journal of ten to twelve (10-12) pages describing an understanding and evaluating their experience in class and from their involvement in arbitration simulations. We must have guidance to the relative weight of these elements.
o semester without teaching		No exam
- duration of exam*		School exam 4 hours
- examination language* - the exam question - the answer		English English
- grade system*		Graded scale with 5 levels from A to E for passes and F for fail, see Section 3-1 no. 2, first sentence of <i>Studieplanen for masterstudiet I rettsvitenskap ved UiB</i> .
Remedies permitted in addition to § 3-6		None
Basic admission requirements		

(including language requirements):	
- compulsory*	Three years of university studies. Good written and spoken English
- recommended*	Three years of law studies. Participation in the teaching of JUS283-2-A.
Academic overlap with other courses*	No overlapping with courses at the Law Faculty in Bergen
Evaluation*	According to routines for course evaluation at the faculty.
Contact information* - Department/Institute/ Faculty	Contact person in the Administration: Bitten.Lunde@jurfa.uib.no Department: The Faculty of Law Visiting address: Magnus Lagabøtes plass 1 Office hours: 09.00 – 14.00. Postal address: Postboks 7800 Post number and city: 5020 BERGEN Phone: + 47 55 58 95 00 Fax: + 47 55 58 95 10 E-mail: info@jurfa.uib.no Web: http://www.jur.uib.no/
Target group(s)	Any law student or lawyer who ***
The need for adjustment with regard to the target groups	None
Financing of the course	Ordinary, internal
Resources	
- course leader	External professor
- teaching resources	External professor
- administrative resources	Ordinary teaching administration
Relevance of the course	***

[Tilbake til sakslisten](#)

***JUS260-2-C Kjennetegnsrett og JUS260-2-D Markedsføringsrett –
endring i emnebeskrivelse***

Emneansvarlig lærer, professor Tore lunde har levert forslag til endring i emnebeskrivelsene.

For JUS260-2-C gjelder det utelukkende litteraturen.

For JUS260-2-D gjelder det også faginnholdet – opprinnelig var det formulert med en henvisning til forestående revisjon av markedsføringsloven.

Det henvises til nedenstående – forslaget og eksisterende tekst for begge emner, med endringsforslagene markert som Merknad i forslagsteksten.

Vedtaksforslag:

Emnebeskrivelse for JUS260-2-C Kjennetegnsrett og JUS260-2-D Markedsføringsrett endres som foreslått.

JUS260-2-C Kjennetegnssrett NY

Innføringslitteratur:

- Knophs Oversikt (13. utg.) s. §§ 70-75, s. 473-510 (38 sider).

Merknad [js1]: Ny utgave

Hovedlitteratur:

- Birger Stuevold Lassen/Are Stenvik: Oversikt over norsk varemerkerett Annen utgave – Revidert versjon Bind I og II. Kap 1–8, Kap. 9 (s. 241–242 + s. 247–256), Kap. 10, Kap. 11 (s. 273–274 + s. 279–290), Kap. 12–13, Kap. 14 (s. 387–394 + s. 399–400), Kap. 15–17. (Samlet ca 400 sider, hvorav en rekke illustrasjoner/referat fra praksis).

Tilleggs litteratur:

- Ot.prp. nr. 98 (2008–2009) Om lov om beskyttelse av varemerker (varemerkeloven).
- Per Helset, Felix Reimers, Toril Melander Stene, Ragnar Vik: Immaterialrett og produktetterligning etter markedsføringsloven, kapittel 2 s. 85–247.
- Ole-Andreas Rognstad/Are Stenvik: Hva er immaterialretten verd? Om erstatning og annen kompensasjon ved immaterialrettskrenkelser, i Festskrift til Peter Lødrup: Bonus Pater Familias, 2002 s. 511-548
- Inge Lorange Backer: Varemerke som menneskerett?, Lov og Rett 2007 (2 sider)
- Erik Monsen, Nyere, norske dommer om berikelseskrav på immaterialrettens område, i Nordisk Immateriellt Rättsskydd 4/2007 s. 323-347.
- Erik Monsen, Berikelseskrav. Vederlagskrav og vinningsavståelseskrav ved urettmessig utnyttelse av ting og rettighet, Bergen 2007 kap. 4, 6-9 og 15.

Merknad [js2]: Tilføyd

JUS260-2-C Kjennetegnssrett – Ekstisterende

Innføringslitteratur:

- Knophs Oversikt (12. utg.) s. §§ 70-75, s. 468-505 (37 sider).

Hovedlitteratur:

- Birger Stuevold Lassen/Are Stenvik: Oversikt over norsk varemerkerett Annen utgave - Revidert versjon Bind I og II. Kap 1-8, Kap. 9 (s.241-242 + s.247-256), Kap. 10, Kap. 11 (s.273-274 + s.279-290), Kap.12-13, Kap. 14 (s.387-394 + s.399-400), Kap.15-17. (Samlet ca 400 sider, hvorav en rekke illustrasjoner/referat fra praksis).

Tilleggs litteratur:

- Ole-Andreas Rognstad/Are Stenvik: Hva er immaterialretten verd? Om erstatning og annen kompensasjon ved immaterialrettskrenkelser, i Festskrift til Peter Lødrup: Bonus Pater Familias, 2002 s. 511-548
- Inge Lorange Backer: Varemerke som menneskerett?, Lov og Rett 2007 (2 sider)
- Erik Monsen, Nyere, norske dommer om berikelseskrav på immaterialrettens område, i Nordisk Immateriellt Rättsskydd 4/2007 s. 323-347.
- Erik Monsen: Berikelseskrav. Vederlagskrav og vinningsavståelseskrav ved urettmessig utnyttelse av ting og rettighet, Bergen 2007 kap. 4, 6-9 og 15.

JUS260-2-D Markedsføringsrett – NY

Faginnhold

Markedsføringsretten omfatter rettsreglene som regulerer rammene for næringsdrivendes markedsføring. Den mest sentrale rettskilden i emnet er markedsføringsloven. Det ble vedtatt ny markedsføringslov 9. januar 2009, som trådte i kraft 1. juni 2009 samtidig med at tidligere markedsføringslov 1972 ble opphevet. Grunntrekkene i tidligere lovgivning er videreført i den nye loven, men loven innebærer en harmonisering av rettsreglene i EU/EØS om urimelig handelspraksis overfor forbrukere. Markedsføringsretten omfatter rettsforholdene både næringsdrivende imellom, rettsforholdene mellom næringsdrivende og forbrukere, samt forholdet til offentlige myndigheter, særlig Forbrukerombudet og Markedsrådet. Sentrale rettsspørsmål om begrensninger i adgangen til markedsføring som vil bli behandlet er bl.a. reglene om god forretningsskikk, herunder reglene om etterlikning av produkter m.m., villedende reklame, kjønnsdiskriminerende reklame, reklame rettet mot barn og unge, sensur av standardvilkår, reglene om forretningshemmeligheter og lignende, samt sanksjoner mot overtredelse.

Innføringslitteratur:

- Knophs Oversikt (13. utgave) §§ 94-95 (s. 633-644 = 12 sider)

Merknad [js3]: Ny utgave

Hovedlitteratur:

- Ot.prp. nr. 55 (2008–2009) Om lov om kontroll med markedsføring og avtalevilkår mv. (markedsføringsloven), s. 9–217 (unntatt avsnittene som er referat fra høringsinstansenes merknader).
- Studentene anbefales i tillegg å lese som *supplement* Torvald C. Løchen/Amund Grimstad, Markedsføringsloven (kommentarutg., 7. utg., Oslo 2003), s. 13–254. (242 sider for så vidt gjelder de bestemmelser i markedsføringsloven 2009 som er en videreføring av rettstilstanden under markedsføringsloven 1972.

Merknad [js4]: Ny

Tilleggs litteratur (ikke krav om å lese):

- Per Helset, Felix Reimers, Toril Melander Stene og ,,,, Immaterialrett, kap. 6 og 7 (om produktetterlikning etter markedsføringsloven, samt om beskyttelse av bedriftshemmeligheter og knowhow, s. 534-676).
- Erik Monsen, Nyere, norske dommer om berikelseskrav på immaterialrettens område, i Nordisk Immaterialt Rättsskydd 4/2007 s. 323-347.
- Erik Monsen, Berikelseskrav. Vederlagskrav og vinningsavståelseskrav ved urettmessig utnyttelse av ting og rettighet, Bergen 2007 kap. 4, 6-9 og 15.
- Tore Lunde, God forretningsskikk næringsdrivende imellom (Bergen 2001)
- Are Stenvik: Rettsbeskyttelse av forretningskonsepter og –metoder, TFF 2002 s. 483.
- Tore Lunde: Uriimeleg handelspraksis. Harmonisering av god forretningsskikk-standarden i forbrukerforhold, Lov og Rett 2005 s. 178-189.
- Caroline Heide-Jørgensen: Reklameret. Konkurrenceret og kommersiell yttringsfrihed.
- Erik Wold: Kan markedsføringsloven stenge for etterlikning av utenlandske produkt som ikke er lansert i Norge?, i NIR 2006 s. 240–249.
- Ingvild Mestad, Erstatning ved krenkelse av markedsføringslovens bestemmelser til vern om immaterielle verdier, i Lov og Rett 10/2001 s. 610-623
- Nils J. Sejersted, Erstatning som sanksjon på immaterialrettens område - fyller den sin funksjon?, i Nordisk Immaterialt Rättsskydd 2/2000 s. 121-131

Merknad [js5]: Ny

JUS260-2-D Markedsføringsrett – eksisterende

Fagleg innhald

Markedsføringsretten omfatter rettsreglene som regulerer rammene for næringsdrivendes markedsføring. Den mest sentrale rettskilden i emnet er markedsføringsloven. Markedsføringsloven er under revisjon, og det forventes å foreligge et lovforslag (ot.prp.) høsten 2008. Grunntrekkene i dagens lovgivning vil trolig bli videreført i den nye loven. Markedsføringsretten omfatter rettsforholdene både næringsdrivende imellom, rettsforholdene mellom næringsdrivende og forbrukere, samt forholdet til offentlige myndigheter, særlig Forbrukerombudet og Markedsrådet. Sentrale rettsspørsmål om begrensninger i adgangen til markedsføring som vil bli behandlet er bl.a. reglene om god forretningsskikk, herunder reglene om etterlikning av produkter m.m., villedende

reklame, kjønnsdiskriminerende reklame, reklame rettet mot barn og unge, sensur av standardvilkår, reglene om forretningshemmeligheter og lignende, samt sanksjoner mot overtredelse.

Litteratur

Innføringslitteratur:

- Knophs Oversikt (12. utgave) §§ 93-95 (s. 621-641 = 21 sider)

Hovedlitteratur:

- Torvald C. Løchen/Amund Grimstad, Markedsføringsloven (kommentarutg., 7. utg., Oslo 2003), s. 13-254. (242 sider).

Tilleggs litteratur (ikke krav om å lese):

- Erik Monsen, Nyere, norske dommer om berikelseskrav på immaterialrettens område, i Nordisk Immaterialt Rättsskydd 4/2007 s. 323-347.
- Erik Monsen, Berikelseskrav. Vederlagskrav og vinningsavståelseskrav ved urettmessig utnyttelse av ting og rettighet, Bergen 2007 kap. 4, 6-9 og 15.
- Tore Lunde, God forretningsskikk næringsdrivande imellom (Bergen 2001)
- Are Stenvik: Rettsbeskyttelse av forretningskonsepter og -metoder, TFF 2002 s. 483.
- Tore Lunde: Urimeleg handelspraksis. Harmonisering av god forretningsskikk-standarden i forbrukerforhold, Lov og Rett 2005 s. 178-189.
- Caroline Heide-Jørgensen: Reklameret. Konkurrenceret og kommersiell ytringsfrihet.
- Erik Wold: Kan markedsføringsloven stenge for etterligning av utenlandske produkt som ikke er lansert i Norge?, i NIR 2006 s. 240-249.
- Ingvild Mestad, Erstatning ved krenkelse av markedsføringslovens bestemmelser til vern om immaterielle verdier, i Lov og Rett 10/2001 s. 610-623
- Nils J. Sejersted, Erstatning som sanksjon på immaterialrettens område - fyller den sin funksjon?, i Nordisk Immaterialt Rättsskydd 2/2000 s. 121-131

[Tilbake til sakslisten](#)